

що є важливим компонентом мистецької підготовки майбутніх учителів початкових класів.

Література

1. Алексеев А.Д. Интерпретация музыкальных произведений. – М.: Музыка, 1984. – 91с.
2. Алексеев А.Д. Современные вопросы музыкального исполнительства и педагогики: Сб. статей - М., :Музыка, 1976. – 224 с.
3. Баренбойм Л.А. Музыкальная педагогика и исполнительство. – Л., 1974. – 218 с.
4. Виготський Л.С. Психологія мистецтва. ред.Ярошевського М.Г. – М.:1987 – 400 с.
5. Гофман И. Фортепианная игра. – М.,1961. – 167 с.
6. Гуренко Е.Г. Проблемы художественной интерпретации // Философский анализ. – Новосибирск., 1982. – 280 с.
7. Коган Г.М. Парадоксы об исполнительстве // О музыке. – М., 1974. – 125 с.
8. Корыхалова Н.П. Интерпретация музыки: Теоретические проблемы музыкального исполнительства и критический анализ их разработки в современной буржуазной эстетике. – М.: Музыка, 1979. – 208 с.
9. Кочнев Ю.Л. Музыкальное произведение и интерпретация.// Сов. музыка., 1969 - № 12, – С. 56-60
10. Станиславский К.С. Моя жизнь в искусстве. – М.: Искусство, 1980, –458 с.
11. Уильямс Р.В. Становление музыки. – М., 1961. – 89 с.

Ю. Шклярук,
здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського,
наук. керівник – канд. пед. наук, доцент О. Шикирінська

УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНА СИМВОЛІКА ЯК ЗАСІБ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ

Постановка проблеми. Становлення демократичної, правової, соціально орієнтованої держави Україна неможливе без формування поваги громадян до її символіки. Адже повага до державних символів є невід’ємною ознакою патріотизму та високої політико-правової культури: «Захист Вітчизни, її незалежності та територіальної цілісності, шанування її державних символів є обов’язком громадян України» [2, с.12]. Державні символи, уособлюючи державний суверенітет, єдність нації та повагу народу до своєї держави, потребують системного вивчення в освітніх закладах як засіб національного виховання: формування громадянських і патріотичних почуттів.

Аналіз попередніх досліджень. Першочергового значення формуванню патріотизму у підростаючого покоління надавали класики вітчизняної педагогіки Г. Ващенко, О. Духнович, І. Огієнко, С. Русова, Г.Сковорода, В. Сухомлинський, К. Ушинський та ін. Важливе значення для розробки

сучасних підходів та методів патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку мають концепції розвитку українського дошкілля, розроблені Л. Артемовою, А. Богуш, Н. Гавриш, Л. Калуською, О. Кононко, Н. Лисенко, Т. Поніманською та іншими. Державна символіка є предметом вивчення як істориків, мистецтвознавців, так і педагогів: М. Максимовича, М. Костомарова, П. Чубинського, М. Сумцова, О. Воропая, М. Дмитренка, Б. Чепурка, Р. Скульського, М. Стельмаховича, Ю. Руденка та ін. За період незалежності різноманітні історико-теоретичні аспекти державної символіки українців розглядалися у працях О. Белова, В. Головченко, А. Гречила, М. Дмитренка, В. Капелюшного, В. Карпова, Н. Литвин, В. Скляренка, В. Подоляки, А. Рожнятовської, В. Сергійчука та ін.

Мета статті: охарактеризувати українську державну символіку як засіб патріотичного виховання дошкільників.

Виклад основного матеріалу. Національна система навчання і виховання завжди застосовувала українську символіку як могутній засіб виховання підростаючих поколінь. Символіка для народної педагогіки є конкретним втіленням невичерпної ідеї наступності і спадкоємності поколінь, духовного зв'язку минулого, сучасного і майбутнього нашого народу. Українська символіка є одним із найважливіших засобів формування у вихованців національної свідомості і самосвідомості, патріотизму і громадянськості.

Державна символіка – зовнішня атрибутика країни у формі знаків, символів, кольорів тощо, яка репрезентує національно-державницьку ідею. Вона тісно пов'язана з історією національного державотворення, соціально-політичним становищем у суспільстві та державі, ментальністю українського народу, його етнічно-національною ідентифікацією тощо. Національні символи для українського етносу стали тим оберегом, завдяки якому наш народ вистояв і зберіг свою ідентичність в умовах перманентної його асиміляції. Нині, «у період глобалізації постає загроза втрати національної самобутності, тому питання відродження джерел національної культури є особливо актуальним» [6, с.37]. Відомі українські філософи, політологи, історики педагоги постійно наголошують на тому, що «лише національна культура збагачує народ загальнолюдськими цінностями, залучає людину до творчої діяльності, виховує високодуховну особистість. Вхідження у глобалізаційні процеси вимагає від нас вміння у надскладних ситуаціях зберегти свої національні святині, відстояти своє власне «Я»» [1, с. 115].

Поняття «державні символи» науковці розуміють як «закріплені в конституційному праві офіційні знаки (зображення, предмети) чи звукові

вираження, що в лаконічній формі відображають національно - державні та історико-культурні ідеї Українського народу, символізують суверенітет його держави; як спеціальні позначення, що є засобом офіційного представництва держави у внутрішніх ізовнішніх відносинах, у зв'язку з чим перебувають під особливою охороною держави; встановлені конституцією чи законом особливі, як правило, історично складені розпізнавальні знаки держави, що виражають її самобутність тощо» [5, с.110-111]. Стаття 20 Конституції визначає, що державними символами України є *Державний Прапор, Державний Герб і Державний Гімн* [2, с.12]. В історичній пам'яті народу тризуб, сино-жовтий прапор і пісня «Ще не вмерла Україна» символізують державну, політичну, економічну і національну незалежність України.

Освітні заклади повинні стати для кожної дитини осередком становлення громадянина-патріота України, готового самовіддано розбудувувати країну як суверенну, незалежну, демократичну, правову, соціальну державу, забезпечувати її національну безпеку, сприяти єднанню українського народу та встановленню громадянського миру й злагоди в суспільстві. За визначенням В. Сухомлинського, три любові у серці дитини має плекати сучасна школа: «культ матері, рідної мови і рідної Батьківщини. Любов до свого народу, рідної землі, відповідальність за долю України, готовність захищати рідну країну, служити їй – найсвятіше громадське почуття, яке має назву патріотизм» [4, с. 92]. Виховання у підростаючого покоління почуття гордості за свою країну, готовності бути гідним громадянином України, відданості справі зміцнення державності, активної громадянської позиції нині визнано проблемою загальнодержавного масштабу.

Найціннішим надбанням будь-якої держави є не тільки корисні копалини й родючі землі, а інтелект, творчий і духовний потенціал її громадян. Головною метою системи освіти є створення умов для розвитку та самореалізації кожної особистості, як громадянина України, виховання бажання в дитини зберігати і примножувати культурно-історичні традиції, шанобливо ставитись до державних святинь і законів, до української мови та культури. Свідомого громадянина України необхідно формувати змалку, з дошкільного віку, оскільки саме в закладах дошкільної освіти закладаються основи патріотичного виховання громадянина України, наділеного певними правами й обов'язками. Дослідники вважають, що виховати таку людину має сучасна школа тому, що тільки педагоги бачать у кожній дитині неповторну унікальну особистість і зможуть зробити її господарем свого життя, своєї долі, а також допоможуть реалізувати себе в житті. Нова доба розвитку України як суверенної держави поставила проблему державного, національного, духовного і культурного

відродження. Сучасні умови вимагають відродження і подальшого розвитку української національної системи освіти і виховання. Цілком очевидною стала потреба повернути вихованню справжні наукові засади, глибоко осягнути і творчо відродити й утвердити в освітньому процесі вітчизняні виховні традиції. В. Сухомлинський зазначав, що «...в руках педагога слово є могутнім виховним засобом, яке здатне піднести, звеличити людину в її власних очах, утвердити її патріотичну свідомість і громадянську гідність, на все життя відкрити в її серці невичерпні й вічні джерела любові до своїх предків» [4, с. 63].

Дошкільникам слід наголошувати, що державна символіка є частиною національної символіки. В ст. 20 Конституції України передбачено, що державними символами України є Державний Прапор України, Державний Герб України і Державний Гімн України. Державні символи є складовою частиною більш широкого поняття «державні атрибути», до числа яких входять також столиця держави, державна мова, державна печатка, національні пісні, почесні значки, державні штандарти. Енциклопедична література тлумачить поняття «Державна символіка» як «зовнішню атрибутику країни у формі знаків, символів, кольорів, тощо, яка репрезентує національно-державницьку ідею» [3, с. 3]. У процесі ознайомлення дошкільників з українською державною символікою, особливу увагу потрібно звертати на принцип національної свідомості й українського патріотизму, який вимагає утвердження в дітях дошкільного віку громадянських почуттів, української національної гордості й людської гідності громадянина України, вболівання за долю самостійної української держави, готовності стати на захист незалежності України, виявляти пошанне ставлення до українських державних символів – тризуба, синьо-жовтого прапора, гімну «Ще не вмерла Україна». У поняття принципу етнізації вкладається етнічна соціалізація дитини на основі родинного, культурно-освітнього, економічного, духовного життя й історичного досвіду свого етносу, народу, нації (історія виникнення й становлення державної символіки).

Висновки. Отже, виховання любові і пошани до державної символіки, ритуалів суверенної України посідає одне з чільних місць у системі громадянського, зокрема патріотичного, виховання дошкільників. В освітніх закладах переважної більшості демократичних країн світу прищеплення дітям поваги до державних символів введено у ранг пріоритетних елементів патріотичного виховання. Державна символіка сприяє вихованню почуття громадянства, формуванню соціально-політичної компетентності особистості у сучасному суспільстві, насамперед політичної, правової та економічної

освіченості; формуванню національної свідомості, належності до рідної землі, народу, до своєї Батьківщини – України.

Література

1. Дмитренко М. Символи українського фольклору: Монографія / Микола Дмитренко. – К.: УЦКД, 2011. – 400 с.
2. Конституція України. Стаття 20 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Михайлова Л.Д. Українська держава та її національна символіка: [24 серпня – День Незалежності України] / Л.Д. Михайлова // Позакласний час. – 2009. – № 11/12. – С. 3–11.
4. Сухомлинський В.О. Сто порад учителю / В.О. Сухомлинський. – К.: Рад. школа, 1988. – 304 с.
5. Шаптала Н. До питання про конституційно-правове регулювання державних символів України / Н.Шаптала // Вісник Конституційного Суду України. – 2012. - № 2. – С.110-117.
6. Шумка М.Л. Українська національна символіка як репрезентант національної ідентичності / М.Л.Шумка // Актуальні проблеми філософії та соціології. - 2016. - Вип. 9. - С. 153-157.

Ю.Якименко,
асистент кафедри мистецьких дисциплін
дошкільної та початкової освіти
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

СИСТЕМА КАРЛА ОРФА, ЯК ІДЕАЛЬНА ПЛАТФОРМА ДЛЯ ВСЕБІЧНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ

Постановка проблеми: в умовах сучасного розвиненого суспільства постає проблема творчого розвитку дитини засобами нових нестандартних форм і методів, інноваційних систем. Але навчити дитину творчості не творчими методами неможливо. Саме тому педагог має володіти методами творчої взаємодії з дітьми засобами мистецтва.

Мета статті: оскільки основною характеристикою орф-підходу є акцент на творчості та розвитку креативних здібностей дітей, потрібно довести необхідність і доцільність його застосування у навчально-виховному процесі.

Викладення основного матеріалу: Дитина, навіть найменша, це особистість. Особистість і душа дитини - неповторні. А хто такі дорослі? По суті це діти, які просто вирости. Ми всі дуже різні, і зовні, і внутрішньо, але хтось при цьому відчуває себе щасливим і самодостатнім, реалізованим, а хтось навпаки. Корінь проблеми, як вважають психологи, потрібно шукати саме в дитячому віці. Дитина, яка отримує можливість вільно творити в позитивному середовищі, обов'язково перетвориться на щасливу дорослу людину. І в цьому